

Ekskluzīvais britu tekstila zīmols *de Le Cuona* nu pārstāvēts arī Latvijā. Tā pamatlicēja ievērojamā dizainere Bērniņa Delekūna (*Bernie de Le Cuona*) audumos savijusi pasaules ceļojumos gūtos iespaidus ar augstākajiem kvalitātes standartiem.

Zīmols dzimis 90. gadu sākumā. Kā tas notika?

Es uzaugu Dienvidāfrikā un joprojām jūtos dziļi saistīta ar Āfriku, tās kultūru un dabu. Tur uzsāku interjera arhitektūras studijas, bet vēlāk pārcēlos uz Angliju, un man radās vēlme izpētīt pasauli, tāpēc daudz ceļoju. Pirmā iepazīšanās un interese par lina dzima Beļģijā. Drīz pēc tam devos uz Indiju, kur mani pārsteidza amatnieku radošums un prasmes darināt skaistas lietas no vienkāršiem materiāliem. Ar šo iedvesmu atgriezos Anglijā, iegādājās lina izejvielas un pirms 30 gadiem uzsāku savu ceļu tekstila pasaulē. Biju iesācēja šajā jomā, bet reizēm nezināšana var būt priekšrocība – ja neapjaut, ko nevari izdarīt, tu spēj paveikt šķietami neiespējamo.

Kāpēc audumu ražošanu no Indijas nolēmāt pārceļ uz Eiropu?

Sākotnēji audumus ražojām Indijā, tas bija aizraujošs piedzīvojums, tomēr kļuva grūti uzturēt stabilu kvalitāti. Uzņēmumam augot, pieņēmām stratēģisku lēmumu pārceļt visu ražošanu uz Eiropu, kur kvalitātes kontrole ir daudz efektīvāka. Šobrīd mūsu galvenais birojs un trīs noliktavas atrodas Londonā, bet aušanas darbi notiek Beļģijā, Itālijā, Spānijā un Francijā. Sadarbojamies ar mazām ģimenes rūpnīcām, kurās tradīcijas un aizrautība ar amatniecību tiek nodotas no paaudzes paaudzē.

Vai cilvēki mūsdienās par kvalitatīvu produktu ir gatavi maksāt vairāk?

Salīdzinājumā ar to, kā bija pirms 20 gadiem, patērētāju uzvedībā ir vērojamas lielas izmaiņas. Šobrīd arvien vairāk ir to, kas novērtē sertificētus produktus un vēlas zināt, no kurienes nāk izejmateriāli. Īpaši uzmanību tam pievērš jaunākā paaudze, viņi grib saprast, kā ražošanas process un izmantotie materiāli ietekmē planētu. Pasaulē ir daudz audumu, kas izgatavoti no sintētiskām šķiedrām,

TEKSTS: SABĪNE KRĒSE
FOTO: NO PUBLICITĀTES MATERIĀLIEM

Lina karaliene

kas nekad nesadalīsies un nonāks atkritumos. Cilvēku, kam tas nerūp, ir pārpārēm, viņi vēlas produktu, kas vienkārši labi izskatās. Man ir svarīgi, lai audums ir ne tikai vizuāli pievilcīgs un augstas kvalitātes, bet arī atbilst ilgtspējas prasībām. Ne velti bijām vieni no pirmajiem, kas savā ražošanā ieviesa starptautisko *GOTS* standartu (*Global Organic Textile Standard* – starptautiskais organiskā tekstila standarts – no angļu val.), sākot piedāvāt sertificētus 100% organisku šķiedru kolekcijas.

Pērn Frankfurtē, starptautiskajā audumu izstādē *Heimtextil*, tika prezentēti jauni audumi, kas izgatavoti, piemēram, no banānu lapām, vilku vāļēm un kaņepju šķiedrām. Vai arī *de Le Cuona* nodarbojas ar tekstila jaunradi?

Mēs eksperimentējam ar jauniem audumu apstrādes paņēmieniem. Bijām pirmie, kas pirms 25 gadiem Francijā uzsāka ražot mikstinātu lina. Lai audumu padarītu maigāku, mazgājām to kopā ar pumeks akmeņiem, to šobrīd jau dara visi. Otra inovācija ir auduma *gofrage* tehnika jeb reljefēšana. Šo paņēmieni 17. gadsimtā izmantoja Francijā samta audumiem, lai radītu teksturētu rakstu. Iedomājos – kāpēc gan neizmēģināt to ar lina. Tāpat testējam dažādus jaunus izejmateriālus, piemēram, nātres. Es vēlētos atrast alternatīvu ādai, jo šobrīd ir grūti izsekot tās izcelsmei. Kā variants varētu būt, piemēram, āda, kas izgatavota no sēnēm. Taču problēma ir tā, ka labas kvalitātes sēņu āda vēl nav plaši pieejama.

Jūsu kolekcijās ir neparasti krāsu toņi. Kur tie ir aizgūti?

Lai definētu vēlamo krāsu, dizainā un tekstilrūpniecībā bieži izmanto *Pantone* krāsu katalogu, kur katram tonim ir savs unikālais kods. Mēs meklējam iedvesmu dabā: atrodam kādu elementu, kas atbilst vēlamajai krāsai, nosūtām to uz laboratoriju un tā iegūstam toni, ko varam atdarināt.

← Tekstila piedāvājums veidots no labākajām dabiskajām šķiedrām, kādas atrodamas pasaulē, – lina, kašmīra, vilnas, alpakas vilnas un zīda. Tam pievienots amatnieku roku darbs un autentiska, uz ilgtspēju orientēta domāšana.

Dabā viss ir perfekts un nekas nav perfekts. Cik viegli ir atdarināt un atkārtot dabas krāsas?

No malas tas var šķist viegli, bet, ja runājam par absolūtu precizitāti, tas nav vienkārši. Tā kā izmantojam dabiskas šķiedras, mūsu audumi nekad neizskatīsies pilnīgi vienādi, kā tas būtu ar sintētiskajiem materiāliem. Auduma skaistums ir tajā, ka varat sajukt cilvēka roku darbu un redzēt, ka tas ir dabisks. Tāpēc nelielas nepilnības ir daļa no tā, kas mūsu audumu padara unikālu.

Kā jūs tiekat galā ar krāsu atšķirībām, kas rodas, izmantojot dabiskus materiālus?

Tas ir liels izaicinājums. Lina lielākoties iegādājamies no Flandrijas reģiona, kur ir ideāls klimats augstas kvalitātes lina audzēšanai. Tā šķiedras ir ļoti garas un nodrošina augstu izturību, un mēs varam kontrolēt audzēšanas procesu, arī būt droši, ka nav izmantoti pesticīdi. Tomēr katru gadu mainās nokrišņu daudzums un saules staru ietekme, kas nozīmē, ka krāsas var variēt. Mūsu kvalitātes kontrole ir stingra, jo vēlamies nodrošināt, ka katrs pasūtītāis auduma gabals ir identisks, pat ja tas nozīmē, ka jāuzglabā vairāk krājumu. Tas ir izaicinājums, bet arī prieks – šīs dabiskās nesakrītības parāda, ka produkts ir īsts.

↑ Āfrikas krāsu paletē, beļģu lina kvalitāte un daudzveidība un Indijas tekstila amatniecība – tas ir *de Le Cuona* kods, ko tagad var aptaustīt un novērtēt *KRASSKY*.

↑ *de Le Cuona* divas reizes gadā izlaiž līdz 10 jauniem auduma dizainiem dažādās krāsu variācijās. Pirms produkta nonākšanas tirgū to testē laboratorijā, pārbaudot stiprību, noturību pret gaismu un citas īpašības.

Kur smeļat iedvesmu radošajam procesam?

Visvairāk mani iedvesmo ceļošana. Īpaši Āfrikas daba un kultūra. Lai gan esmu no Dienvidāfrikas, ar viru bieži apmeklējam Zambiju, kuras dabā esmu atradusi neticami skaistas krāsas un tekstūras, piemēram, ieraugot tās koka mizā vai akmeņos. Idejas piefiksēju, ejot un vērojot vidi sev apkārt. Arī pēc ielidošanas Rīgā devos pastaigā pa vecpilsētu un nonācu līdz katedrālei, kuras arhitektūra iedvesmoja jaunām tekstūrām. Vakariņās viesnīcā tika pasniegtas keramikas traukos ar brīnišķīgu faktūru. Šie mazie novērojumi un sajūtas ir tās, kas rosina radošumu. Pasaule ir pilna iedvesmas avotu, un katra detaļa var kļūt par ideju, kas maina kopskatu.

Kādi ir jūsu novērojumi par krāsām Rīgas pilsētvidē?

Jautāju vietējiem dizaineriem, kādas krāsas Latvijā ir iecienītas, un viņi man teica, ka populāra ir pelēkā, baltā un krēmkrāsa – dabiski toņi. Tas ir interesanti, jo Anglijā ilgu laiku bija līdzīgi. Ņemot vērā laikapstākļus, ne Latvijai, ne Anglijai pelēkais nav laimīgākais tonis. Tāpēc esmu mēģinājusi radīt *laimīgāku* pelēku, piemēram, tādu, kas atgādina sudrabainus akmeņus, kurus reiz uzgāju Āfrikā.

Kādām krāsām jūs dodat priekšroku?

Es izvēlos bagātīgu toņu Āfrikas zemes krāsas. Piemēram, šokolādes brūnu, ogļu pelēku un vecu, rūsējušu, zeltainu nokrāsu.

Bet kādas krāsas aktuālas pasaulē?

Šobrīd vērojams, ka pasaulē pieaug zaļās krāsas popularitāte. Tradicionāli ierasts izvēlēties neitrālu paleti – krēmkrāsu, pelēku, gaiši brūnu un sudrabainu –, taču pēkšņi zaļais kļuvis par pirmo toni, kas izceļas ārpus ierastā. Kas varētu būt šīs tendences iemesls? Ja godīgi, nezinu. Vaicāju pati sev, vai tas ir saistīts ar pieaugošu vēlmi dzīvot videi draudzīgāk, rūpēties par planētu? Pieļauju, ka krāsu tendencēs savu lomu spēlē cikliskums, kas atspoguļo arī sabiedrības noskaņojumu.

Vai dizaina radīšanā izmantojat arī mākslīgā intelekta rīkus?

Mūsu komandā ir daudz jaunās paaudzes talantu, kuri aktīvi eksperimentē ar mākslīgā intelekta rīkiem. Es izmantoju *ChatGPT* un *DALL – E*, bet tikai izklaidei, ne darba procesam. Dizaina būtība ir cilvēka pieskārienā, ko tehnoloģijas nespēj aizvietot. Mākslīgais intelekts var būt noderīgs palīgs, bet labs dizains izriet no cilvēka iekšējām izjūtām, no intuícijas un iedvesmas. Tāpēc šajā digitalizācijas laikmetā, kad cilvēka pieskāriens bieži vien izpaliek, mēs piedāvājam produktus, kuros jūtams cilvēku roku darbs. Tie nav bezpersoniski, rūpnīcā ražoti auduma baķi.

Kāda loma ir ilgtspējas aspektam?

Mēs strādājam, lai neviens no mūsu produktiem nekad nenonāktu atkritumos. Esam ieviesuši jaunu pakalpojumu, kas ļauj klientiem atgriezt produktus, kas iegādāti visa uzņēmuma pastāvēšanas laikā, un mēs tiem piešķirsim otru dzīvi. Šis ir īpaši aizraujoši – redzēt, kā iemīļotas lietas, kuras cilvēki rūpīgi saglabājuši gadu desmitiem, iegūst jaunu elpu un kļūst par praktiskiem dizaina elementiem. Turklāt tas ir ne tikai emocionāli vērtīgi, bet arī ļoti ilgtspējīgi.

Kādas būs galvenās tendences tekstila industrijā 2025. gadā?

Tekstila nozare ir otrā lielākā atkritumu radītāja pēc modes industrijas, un tā sāk apzināties nepieciešamību pievērst uzmanību kvalitātei. Tāpēc cilvēki arvien vairāk izvēliesies augstvērtīgus produktus un sekos pieejai – labāk mazāk un kvalitatīvi.

Britu luksusa preču un pakalpojumu organizācija *Walpole* jūs atzinusi par vienu no 50 ietekmīgākajām personām Lielbritānijas luksusa nozarē, nosaucot par iedvesmojošu lideri. Kas šim novērtējumam ir pamatā?

Man patiešām ļoti patīk nozare, kurā darbojos ar sirdi un dvēseli. Kad man jautā, kāpēc tik daudz strādāju un nedodos pensijā, atbilde ir vienkārša. Tāpēc, ka milu to, ko daru, un ticu, ka šis darbs ir ļoti svarīgs planētai. Tas ir viegli un tajā pašā laikā grūti – darīt to, ko mīli. No vienas puses, rezultāti nāk dabiski, no otras, ir jāapzinās, ka daudz būs jāatdod, lai gūtu panākumus. Uzsākot uzņēmējdarbību, būs jāziedo savs laiks un vēl daudz vairāk.

Kā jums izdodas apvienot uzņēmuma vadīšanu ar radošo procesu?

Nereti mākslinieki ir ļoti radoši, bet attālināti no finanšu pasaules, savukārt finanšu cilvēki nesaprot, kāpēc radošie ļaudis pievērš tik lielu uzmanību detaļām. Man ir ārkārtīgi paveicies, jo dabiski piemīt abas šīs puses – vienlīdz aizrauj finanšu un radošie procesi. Turklāt man ir fantastiska komanda, kas atbalsta vīziju, un viņu ieguldījums ir pat vēl labāks nekā mans. Tā ir laba sajūta – zināt, ka būs kāds, kas turpinās šo biznesu. ■